

19.11.2009

Alþingi
Erindi nr. P 138/232
komudagur 23.11.2009

Allsherjarnefnd Alþingis

Umsögn Norðuráls vegna tillögu til þingsályktunar um afurköllun á ákvörðun umhverfisráðherra á Suðvesturlínu, 11. mál

Norðurál Helguvík ehf. hefur falið mér að setja fram eftirfarandi umsögn um tillögu til þingsályktunar til háttvirtrar umhverfisnefndar Alþingis vegna ákvörðunar umhverfisráðherra frá 29. september um að fella úr gildi ákvörðun Skipulagsstofnunar frá 25. mars 2009 um að ekki skyldi fara fram sameiginlegt mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar Suðvesturlínu, styrking raforkukerfis á Suðvesturlandi og annarra framkvæmda sem tengjast álveri í Helguvík. Beðist er velvirðingar á því hversu seint umsögn þessi er að berast háttvirtri þingnefnd, en umbjóðandi minn þakkar að fá tækifæri til þess að tjá sig um málið.

Hinn 17. september síðastliðinn, gaf Skipulagsstofnun út álit á mati á umhverfisáhrifum Suðvesturílna, þar sem fram kemur að matsskýrsla framkvæmdaaðila uppfylli skilyrði laga. Þvert ofan í úrskurð þennan kveður umhverfisráðherra upp úrskurð þar sem ákvörðun Skipulagsstofnunar frá 25. mars er felld úr gildi og málinu vísað til stofnunarinnar á ný til efnislegrar meðferðar. Þrátt fyrir að Skipulagsstofnun hafi hinn 30. október s.l. á nýjan leik tekið ákvörðun sem er efnislega hin sama telur Norðurál Helguvík að ákvörðun ráðherra standist ekki lög og beindi því m.a. bréflaga til hæstvirts ráðherra að ákvörðunin yrði afturkölluð með vísan til 25. gr. stjórnarsýslulaga. Norðurál Helguvík ehf telur að ákvörðunin sé haldin form- og efnisannmörkum sem leiði til ógildingar hans.

Í fyrsta lagi er um að ræða valdþurrð hjá ráðherranum á þeirri forsendu að heimildarákvæðinu í 2. mgr. 5. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum verður ekki beitt með þeim hætti sem gert var.

Þá var úrskurðarfrestur í öðru lagi liðinn. Samkvæmt 4. mgr. 14. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum er ráðherra skylt að kveða upp úrskurð í kærumáli sem varðar ákvörðun Skipulagsstofnunar skv. 2. mgr. 5. gr., tveimur mánuðum frá því að kærufrestur rann út. Samkvæmt ofangreindu rann frestur ráðherra til að úrskurða í málinu því út þann 25. júní síðastliðinn. Allt að einu úrskurðaði ráðherra í málinu þann 29. september síðastliðinn, rúmum þremur mánuðum eftir að lögbundinn úrskurðarfrestur var útrunninn. Í þessu sambandi er rétt að vekja athygli háttvirtra nefndarmanna á álitum Umboðsmanns Alþingis í máli nr. 5376/2008 þar sem Umboðsmaður átalði umhverfisráðuneytið fyrir hafa ekki afgreitt hliðstætt mál innan þessa lögboðna frests.

Þá er þess að geta í þriðja lagi að umbjóðanda mínum var hvorki játuð aðild né veittar upplýsingar um meðferð málsins. Um leið og kærur Landverndar og Náttúruverndarsamtaka Íslands, þess efnis að beita skuli 2. mgr. 5. gr. um framkvæmdina Suðvesturlínu og tengja hana þar með við framkvæmdir vegna álvers í Helguvík, bærust umhverfisráðuneytinu, vaknaði ótvíræð aðild Norðuráls að málinu vegna þeirra ríku lögvörðu hagsmuna sem Norðurál hafði af úrlausn málsins. Norðurál hefur ekki verið gefinn kostur á að gæta hagsmuna sinna við málsmeðferð umhverfisráðuneytisins vegna Suðvesturlínu. Með því að skirrast við að tilkynna Norðuráli, sem með réttu hefði átt að vera aðili málsins, hefur umhverfisráðuneytið farið á svig við 14. gr. stjórnarsýslulaga þar sem kveðið er á um tilkynningaskyldu stjórnvalds um meðferð máls.

Tafirnar sem úrskurður ráðherra kann að valda hafa víðtækar og neikvæðar afleiðingar á framkvæmdirnar í Helguvík og ef úrskurðurinn verður ekki afturkallaður mun það aðeins valda frekari óvissu, töfum á framkvæmdum og auka líkurnar á því að Norðurál verði fyrir verulegu fjárhagslegu tjóni.

Náttúrverndarsamtök Íslands og Landvernd hafa boðað að þau muni á nýjan leik kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar frá 30. október til umhverfisráðherra. Í því sambandi má vísa til þess að í ofangreindu áliti Umboðsmanns að í því máli sem þar var til umfjöllunar hafi ráðuneytið ekki, í ljósi málshraðareglunnar, metið hvort það væri raunveruleg þörf að leita umsagnar hjá aðilum sem þegar væri búið að leita umsagnar hjá. Því ætti ráðherra ekki að þurfa langan tíma til þess að staðfesta ákvörðun Skipulagsstofnunar.

Kveðja

Árni Vilhjálmsson hrl.

LOGOS

